

KORRESPONDENT — KRAIOWY
Y ZAGRANICZNY.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

*Kopia Listu J. K. Mci do SJWW. Marszałków
Konfederacyi O. N.*

Z Warszawy dnia 18 Lutego 1793 R.

Mości Panowie Marszałkowie Konfederacyi Obóy-
ga Narodów! Na List W Panów dnia 15 *praesentis* dając
respons nayprzód oświadczam, że się buduję z tego
zdania W Panów, iż już nie o tym czas myśleć, kto
się w opinii mylił, lecz o tym tylko, że wżysłkie u-
myśly i serca iednoczyć trzeba w spólnym zamiarze
ratowania Oycyzny.

A iako tego celu dostąpienie było zawsze żądaniem
moim, tak tym bardziey teraz pragnąłbym widzieć
Obywatelów łącznie garnących się do mnie, który ni-
gdy nie przestałem być kochającym ich Oycem, w
żadney choć nayodmiennieyszej okoliczności.

Równie z W Panami nadzieię ratunku naszego za-
sadzam na wielkomyślności Imperatorowy Jeymci, do
której gdy już uczyniłem odezwy, uczyniłem co tyl-
ko czynić w moiey mocy pozostawało, w terażniey-
szej moiey sytuacyi naylepiey samym W Panom wia-
domey.

Co wyraziwszy, wszelkich z serca życzę W Panom
od Boga pomyślności.

STANISŁAW AUGUST KROL.

Kopia Listu Xcia Poniatowskiego Prymasa.

Jaśnie Wielmożny Mci Gnale Artyll: Marszałku Konfederacyi.

Gdy od momentu mego z za granicy do Oycyzny
powrotu, nie przestawałem zalecać naygorętsze do
Pana Zastępów względem naszej Oycyzny modły i

te zapewne tym goręcey odbywane zostaną w tym czasie, w którym największe oneyże grozi niebezpieczeństwo, z którego prawdziwie iedna Opatrzność nas wyrwać ieszcze potrafi, gdy Polakom użyczyć raczy Ducha iedności i rostrojności, a JW. W Panu zdrowia i szczęścia, którymbyś nayrychley dostać się potrafił i zmiękczył serce potężney Sasiadki do ratunku nieszczęśliwey naszej Oycyzny. Do czego przydaję wyrazy winnego szacunku, mam honor pisać się.

JW. W Pana

uniżonym Slugą.

18. Lutego 1795.
w Warszawie.

M. PONIATOWSKI Xże Prymas.

Uniwersał zapewniający spokojność wewnętrzną w kraiack Rzpltey z powodu Noty JW. de SIEVERS Ambassadora Rossyjskiego d. 18. Febr: 1795. podaney.

KONFEDERACYA GENERALNA WOLNYCH OBOYGA
ZŁĄCZONYCH NARODOW.

Z powinności swoiey podaie do wiadomości Narodowi i nadzieie i obawy swoie, nigdy innego celu nie mając, tylko ocalenie Rzepltey, i ochronienie współ-ziomków. — Zwodzić Narodu nigdy niemyśliła i myślić nie może. Losu zawisnego częstokroć zwyciężyć nie można. Cnotliwych Obywatelów iest rzeczą, szukać wszelkich środków odwracać nie-szczęście od Oycyzny. — W uniwersale gotowości do pospolitego ruszenia wynurzyliśmy przed Narodem, czego się obawiać można, i co czynić należy; ostrzeżliśmy, aby spokojność zachowana, harmonia iako naylepsza z woyskiem N. Imperatorowey Jmci całej Rosyi utrzymana była; aby Naród będąc w gotowości, nie zbierał się pierwey i niezgromadzał, aż ostatnie wici wytknięte zostaną; teraz to ostrzeżenie powtarza z wyrazem: że iezli ieszcze może mieć iaką nadzieię Rzplta, to zapewne iedynie w wielkomysłności W. Katarzyny pozostała;

jey rady odrzucać, byłoby gubić się przedzey. — Na miłość tedy Oyczyzny obowiązujemy i zaklinamy współ-ziomków naszych po Prowincyach będących, aby przez wzruszenie niewczesne, zgonu Rzpltey nie przyśpieszyli aby do pospolitey obrony tym sposobem i w ten czas dopiero się brali, gdy przez Konfederacyą Generalną przez ostatnie wici ostrzeżenia będą. — Konfederacya Generalna łączy tu dla wiadomości Narodu i Notę JW. JP. de Sievers (*) Ambassadorsa Nay: Imperatorowey, i Odpowiedź na tę Notę. *Dan w Grodnie dnia 22. Mca Lutego 1793. R.*

Stan: Szcze: POTOCKI (L. S.) Józef Zabięło Łowczy W. Lit: M. K. G.
 G. A. K. Marsz: Konf: W. X. Lit. Zastępcą.
 Gen: Kor: Franciszek Chrzęszczewski Regent Konf: G. Kor:

ODPOWIEDZ

JWW. Marszałków Konfederacyi Generalney O. N. na Notę powyższą JW. de Sievers.

Niżey podpisani Marszałkowie Konfederacyi O. N. z wyraźnego jey zlecenia mają honor odpowiadać JW. JP. de Sievers Posłowi Nadzwyczajnemu i Pełnomocnemu N. Imperatorowey cesey Rosyji na Notę jego podaną na dniu 18. Lutego względem Uniwersału na pospolite ruszenie: =

Konfederacya Generalna jest przekonaną: że tłumaczenie czytane od JW. Posła jest niedokładne, i nie wyraża prawdziwego rzeczy znaczenia.

Imo. JW. Posel przez czas bytności swojej w Grodnie, był świadkiem boiaźni i troskliwości Konf: Gener: z przyczyny wnięcia woysk Pruskich, i rozsianych wieści o nowym kraiu rozbiorze. Podana nawet była Nota od Konfederacyi Generalney JW. Posłowi, w której wyrażona jest boiaźń powszech-

(*) Znajduje się ta Nota JW. JPana de Sievers w Numerze 16. Korespondencyi.

na, i zaufanie bez granic w wielkomyślności Naj: Imperatorowey. Co do pospolitego ruszenia to decydowane było dniem pierwey, nim JW. Poseł do Grodna przybył, i Marszałek Konf: Kor: miał honor o tym go uwiadomić, chociaż Uniwersał późniey wyszedł.

zdo. Względem obawy zamieszków, które JW. Poseł nieuchronne być sądzi, Konf: Gen: mogłaby zaręczyć, nietylko naywiększą wewnątrz spokojność, i iak naylepsze z woyskami Rosyjskiemi znoszenie się, ale i stałe przywiązanie do tey Monarchini, która Rzplte wspierać raczy, gdyby ta ufność w jey wspaniałości, którey zawsze dajemy dowody, ściągnęła iaką wzajemność, i gdyby nieprzeszkadzano rządowi skonfederowaney Rzpltey używać wszelkich środków i sił własnych do utrzymania spokojności i całości Rzpltey; ale teraz, gdy ani woysku krajowemu żadnego niedozwolono poruszenia, ani Konfederacyom po Prowincyach zbierania się dla rady, dosyc jednego człowieka, któryby zaprzędany był iakieykolwiek intrydze, a ten sam mógłby się stać przyczyną zaburzenia, za które Konf: Gen: odpowiadaćby żadną miarą nie mogła, a przypadek taki mógłżeby służyć za iaki pozor skargi na Rzpltą nie żądającą tylko zachowania swego bezpieczeństwa, całości i pokoju?

5to. Nominowanie Regimentarzów i Rotmistrzów dla przewodniczenia zgromadzałcey się na pospolite ruszenie Szlachcie, zamiast wzniecenia zamieszków, byłoby przeciwnie sposobem utrzymania dobrego porządku i spokojności tak pilnie od Konf: Gen: współ-obywatelom zaleconey. Nominacya Regimentarzów i Rotmistrzów poruczona była Konfederacjom Woiewódzkim, i wybór ten do Marszałków z Konsyliarzami należy, a żadnych zgromadzeń burzliwych, o których JW. Poseł wspomina nie byłoby, i spokojność publiczna w żaden niecierpiałaby sposób.

4to. Regimentarze i Rotmistrze nominowani nie mają zlecenia żadnych czynić zaciągów, gdyż w pospolitym ruszeniu każdy Szlachcic obowiązany jest na koń wsiadać: Nadto, nie mogli oni zgromadzać Szlachty wprzód, dopokiby powtórny od Konf: Gen: nie wyszedł w przypadku potrzeby Uniwersał. Przyznać więc raczy JW. Poseł, że Konf: Gen: nigdy nie traciła z oczu zachowania spokojności i porządku w Rzpltey.

5to. Konfederacya Generalna usiłowała zawsze iednoczyć umysły, przywiązać Naród cały do dobrej sprawy, i do tey W. Monarchini, która protegować raczy zbawienne zamiary Konf: Generalney za jey wsparciem uformowaney; a niewidząc ani żadnego w Narodzie sprzeciwieństwa, ani partyi przeciwney, nie miała żadney potrzeby ogłaszać amnestyi, ani odwoływać *Emigrantów*: nikt bowiem nietylko wygnanym, ale ani sądzonym nawet nie był. Konfederacya Generalna przy wsparciu wielkomyślney Monarchini utworzona, żądając tylko zapewnić szczęśliwość powszechną, nie mogła żadnego dopuścić się prześladowania, któreby było nietylko przeciwne iey pryncypiom i zamiarom, ale i godności protegującey ją Monarchini, która równie panuje dobrocią sercom, iak potęgą rządzonym przez siebie Narodom... Nie słabość w każdym rządzie naganna, ale dobroć co iednoczy, przywiązuje i kochać się każe, kierowała krokami Konfederacyi Generalney: wzniosłaby ona miecz sprawiedliwości na każdego Obywatela, coby zgubić, albo zaburzyć chciał Rzplte; taki któren nic wspólnego z Polską nie ma, prócz urodzenia i nazwiska, kto w Ojczyźnie nic prócz długów nie zostawił, może łatwo z odmianą klimatu odmienić i myślenia sposób, a nawet i podchlebiać obłąkaniom tych, którzyby go żywicie chcieli: takim zapewne był ten, który popisował się z wymową swoją na *Zgromadzeniu Narodowym w Paryżu*. Nie trzeba się iuż więcej obawiać ducha nie-

zgody między Polakami: nieszczęścia Ojczyzny naszej nauczyły każdego rozsądnego, aby nieodwahał się nienawidzić współ ziomków, a gdybyśmy mogli przy całości naszej zostać się, Naród chroniłby się pewnie od wszelkiego nowości ducha.

Wyrazy JW. Pośła, których używa dla zapewnienia Konfederacyi Generalney, że ma sobie zlecono od Monarchini (którą o zbawienie i całość Rzpltey błagamy) czuwać na spokojność kraju naszego, pocieszyłyby zapewne Naród, gdyby JW. Poseł miał także zlecenie zapewnić Rzpltą o całości Państw iey. Słowo iedno Wielkiej Katarzyny, iako gwarantki exystencyi, i całości Rzpltey, mocniejszyaby nam było rękoymią, niżeli wszystkie usłowania nasze. A Rzeplta skonfederowana pospieszyłaby wyznać przed obliczem świata: że exystencyą i całość swoją winna jest wspaniałości tej Monarchini, w której całą położyła ufność.

Konfederacya Generalna w celu przeświadczenia, iak wiele żąda stosować się do tego, co imieniem Najiaś: Imperatorowey od niej jest żądanym, wydała Uniwersał stosowny do żądania JW. Ambassadora, który niżej podpisani mają honor komunikować. *Dan w Grodnie d. 22. Lutego 1793.*

Stan: Szczę: Potocki (L. S.) Jozef Zabiello Łowczy
 G. A. Kor. G. K. Kor: W. Lit: Marszał: Konf:
 Marszałek. W. X. Lit: Zastępcza.

Nota Konfederacyi Ziemi Warszawskiej, do JW. Ingelströma Generala En-Cheff woysk Najiaś: Imperatorowy calej Rossji, Orderów różnych Kawalera.

Działo się w Zamku Warszawskim dnia 25 Mca
 Lutego Roku Pańskiego 1793.

Konfederacya Ziemi Warszawskiej powziawszy wiadomość nayspewniejszą, iż woysko Pruskie w Ziemie Warszawską wkracza, kiedy w Wioskach pod Warszawą sytuowanych, iako to: Żułwinie, Komorowie,

Michałowicach i innych obok tych leżących Furaże i Prowianta dla siebie nakazało; Nie może być spokojna wystawiając sobie niebezpieczeństwo Obywatelów swoich, ani oraz może opuścić przełożenia JW. Ingelstromowi Generałowi En-Cheff Woysk Najias: Imperatorowy całej Rosyi Orderów różnych Rosyjskich, Polskich, Szwedzkich i innych Kawalerowi, w wystawieniu z tą na Obywateli okropnego ucisku, a w końcu, głodu, i z głodu nie odbitego powietrza. —

Rozumie Konfederacya swoia że JW. Ingelstrom Generał En-Cheff Woysk Najias: Imperatorowy całej Rosyi Orderów różnych Kawaler, o wielości znajdujących się Prowiantów i furazów, u Obywateli Ziemi Warszawskiej zupełnie jest przekonany: gdyż spodziewa się, że Podkommendni skuteczniejszy za rozkazem Jego Rewizyą po Obywatelach stodół i Spichrzów, iak naydokładniey onego zainformowali, a ztąd pewną u siebie zostaje, że zapewnienia o niemożności wydania z Ziemi swojej żadanego czteromiesięcznego dla woyska Rosyjskiego Furażu i Prowiantu w notach swoich odpowiednich dane, z przeświadczenia JW. Generała En-Cheff w rzetelności przyjęte zostają. Zna być oraz swoim obowiązkiem przełożyć JW. Generałowi En-Chef, że te produkta u Obywateli przez rewizyą wynalezione, służyć powinny, nie tylko do utrzymania życia kilka kroć sto tysięcy ludu w Ziemi Warszawskiej i w Warszawie znajduącego się, ale też na przyszłą Wiosnę na nasienia, gdyż bez tych Jarzynne zasiewy upać, a lud niemając swego wyżywienia, z miejsc swoich zasiedziały i grontów za wyszukaniem wyżywienia swego własnego rozeyśćby się musiał, iakóż iuż Konfederacyi swey tego w istocie doświadczać przychodzi, kiedy na dniu dzisiejszym odbiera wiadomość z Miasteczek Piaseczna i Stanisławowa, które w sobie liczyły po sto Gospodarzy osiadłych, iuż tylko w dniu dzisiejszym, Piaseczno 80. a Stanisławów 60. Gospodarzów znajduje.

Przerażona tym okropnym doświadczeniem, kiedy tak znaczną konsystencyą woyska Roslyiskiego, i nieustanne przechody iego w Ziemi swoiey widzi, obawia się, by i w innych Miałteczkach i Wsiach lud z uciążenia siedlisk swoich nie opuścił. Przeto chcąc tey praktyki smutney w innych miejscach doświadczenie iakożkolwiek nadal wstrzymać, nie widzi w tym innego swego dla Obywateli ratunku, iak udanie się zupełnie do sprawiedliwych JW. Generała En-Cheff sentymentów, z prozbą iak nayusilnieyszą, aby raczył Podkomendnym swoim zalecić, iżby ci z Obywatelami Ziemi tuteyszey, tak przechodząc, iakoteż podług woli swoiey prowiant i furaz wybierając, obchodzili się z względną ludzkością i pamięcią na to, że i temu Obywatelowi z familią i poddanymi swemi życie utrzymywać, przez czas ieszcze ośmioletni nie odbicie należy.

Moraczewski Konfed: Ziemi
Warsz: Sekretarz.

Nota — Jey Imperatorskiej Mci Samowładczyny Cało-Roslyiskiej od Armii Generała En-Cheffa głównie kommanderującego woyskami w Polsce i Litwie rozlokowanemi i różnych Orderów Kawalera Barona Igielstroma — Konfederacyi Ziemi Warszawskiej podana, z Ruskiego przetłómaczona.

Jey Imperatorskiej Mości Samowładczyny Cało-Roslyiskiej od Armii En-Cheff głównie kommanderujący Woyskami w Polsce i Litwie rozlokowanemi, Smoleński i Pskowski Generał Gubernator Woysk Jey Imperatorskiej Mości Inspektor Oremburskiego Dragunskiego Pułku Cheff, i Orderów wszystkich Roslyiskich, wszystkich Polskich, Szwedzkich Serafina, i Kommandant miecza Kawaler. — Ma ukontentowanie oznaymić tym pismem Konfederacyi Ziemi Warszawskiej: iż po uczynioney przez niego woysk Jey Imperatorskiej Mci specyfikacyi Kommandzie iego powierzonych, o dyslokacyi tychże po zimowych kwaterach, wszystkie miejsca i wsie Woiewództwo Ma-

zowieckie składające, należą szczególnie do zaięcia dla woysk Jey Imperatorskiej Mości przez niego kommanderowanych, i dla tego ieżliby się zdarzyło, żeby iakie inne bądź woyska chciały się rozlokować, bądź gdzie po wsiach w Wwdztwie Mazowieckim będących, lub czynić takie rekwizycye, które ściągac się będą do potrzebney woysk sustentacyi, więc we wszystkich takich ich naleganiach i rekwizycyach nie czynić im satysfakcyi. — Konfederacya Ziemi Warszawskiej, będąc o tym obwieszczoną; raczy wziąć dla tego należyte szrodki. Warszawa dnia 17 Lutego 1793. Roku.

Baron Igielstrom.

UNIwersal Konfederacyi Ziemi Warszawskiej.

Wszem w obec, i koźdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, wiadomo czyni, iż gdy Konfederacya swoia Notę JW. Generała en Cheff Orderów różnych kawalera Barona Igielstroma, woyskami Naya: Imperatorowey Jmci w Polsce, i w W. X. Lit: rozlokowanemi głównie kommanderującego, odebrała, w treści: „że woyska Naya: Imperatorowey Jmci kommandzie iego powierzone, podług uczynionej przez niego specyfikacyi, na zimowe kwatery, po wszystkich mieyscach, i wsiach, woiewództwo Mazowieckie składających, rozlokowane zostało: I że te wsie, i miasta wszystkie, szczególnie do zaięcia woyskiem Naya: Imperatorowey Jmci należą, oznajmującą: oraz ztąd gdyby się zdarzyło: iżby woyska iakie inne obce, gdziekolwiek bądź po wsiach i miasteczkach Woiewództwa Mazowieckiego chciały się rozlokować, lub uczynić rekwizycye do potrzebney onym sustentacyi ściągając się, aby we wszystkich ich naleganiach, i rekwizycyach, żadney nie czynić satykfakcyi, ostrzegającą. I niemniey względem tego użycia, iak nayprzyzwoitszych w dostreżaniu szrodków, upraszając pod dniem 17. Mca Lutego, podług starego Kalendarza roku idącego po-

„daną. Tak natychmiast swoia Konfederacya stosu-
iaca się do żądania JW. Generała en Cheff niniejszym
Uniwersałem swoim przezacnym Obywatelom Ziemi
„Warszawskiey o takowey podaney sobie nocie donosi,
„i oraz zaleca, iż gdyby się trafić miało, żeby woj-
„ska iakie inne obce we wsiach lub miasteczkach Wo-
„jewództwa Mazowieckiego lokować się chciały, lub
iakowe rekwizycye do potrzebney sobie sustentacyi
ściągające się czyniły, aby onym we wszystkich ta-
kich ich naleganiach, i rekwizycyach żadney
niedopełniali satysfakcyi, owszem w takowych zda-
rzeniach, gdyby iaka część obcego woyska wkroczyć
miała, o tym naybliższym kommandom woyska Nay-
śniejszey Imperatorowey Jmci i swey Konfederacyi
nayspieszniey donieść starali się.

Troskliwa zawsze z urzędowania swego o dobro
Obywateli ziemi Warszawskiey, kiedy widzi, iż Uni-
wersał iey pod dniem 25. miesiąca Stycznia roku ni-
niejszego w punkcie składania w Konfederacyi Zie-
mi Warszawskiey kwitów na furaz i prowiant wyda-
nych, mało skutkuie, a chcąc obrachunek iak nay-
przedzey z wybranych furazów i prowiantów zrobić,
przypomina przezacnym Obywatelom, iżby kwity
wszystkie, tak przez woysko Rossyiskie, iako i Szmu-
la Jakobowicza Liwranta wydane, w czasie tygodnia
iednego, od publikacyi tego Uniwersału, do Kancel-
laryi swey komportować nieomieszkali, pod upadkiem
w pretensyi swoiey. Który to Uniwersał, aby wia-
domości publiczney doszedł, Ur: Sekretarzowi do
druku podać, po parafiach i miastach rozestąć, a ro-
zestany po ambonach przez Xięży Plebanow, i Ra-
tuszach przez urzędy Mieyskie, publikowany mieć
chce. Dan w Warszawie na sessyi Konfederacyi Zie-
mi Warszawskiey dnia 2. Mca Marca 1793. roku.

O. Kicki K. W. K. Marszałek. (L.S.)

Wypis z listu z Kamieńca Podolskiego d. 19. Lutego pisanego.
Już nakoniec oddany jest Chocim Turkom. Ba-
sza Chocimski przybył dnia 18. do tego miasta, ma-

iąc konwój 20. hussarów i 2. Officerów. Przybyło też z nim osób dworu jego około 50. Poprzedzili go dwaj Kommissarze Cesarscy, mający obowiązek oddać wszystkie wojenne składy znajdujące się w fortecy. Przygotowane jest mieszkanie dla Baszy w mieście, ponieważ w Cytadelli wygodnych nie ma pokoiów.

Austryacy dnia 28. tego mies: ruszyć ztąd mają. Przy oddaleniu się, zwyczajna etykieta zachowana będzie. Kommandant Cesarzski poszle do Baszy wyższej rangi Officerów, a Basza swoich na wzajem do kommandanta wyprawi, którym podarunki dla Baszy i niektórych jego dworskich dane będą.

A gdy Capidzi Basza wyflany do Jassów, tędy przez Chocim trakt swoiey podróży obrócił, domyślają się niektórzy, czy nie ma sekretnego rozkazu uciąć łeb Baszy, któremu Dywan zarzuca, iż przez ociąganie się w obięciu fortecy, przyczyną był snąc obietnicami ujęty, że się aż dotąd przeciągnęło Turkom oddanie Chocima z okolicami.

Wiadomo, że Hospodar Mołdawii *Maruczi* kazał wziąć w kaydany i do Stambułu odesłać nowego Metropolite Jassów od Xcia *Potemkina* tym dostojnictwem zaszczyconego. Urażony o to dwór *Rossyjski* domagał się, aby Hospodar był złożony. Porta udawała, że się skłania do Peterzburzkiego dworu rekwizycyi. Ale skończyło się na samych tylko przyrzeczeniach ukarać Hospodara, a tym czasem okazało się, iż dobrze za to był nadgrodzony. Gdy zamtast gospodarstwa w Mołdawii, dany mu jest Rząd Prowincyi Bukarestu, którego dochody dwa razy są większe, niż z Mołdawii. Hospodar *Luczo* do Jassów teraz przybędzie.

Wypis z listu z pod Czesztochowy dnia 28. Lutego.

Kommandy *Pruskie* niedaleko ztąd stojące, za pomnieniem się w te strony, czekały dni kilka na przybycie Generała *Dulwicha*.

Trzy jego szwadrony już się ku Granicom zbliżyły. Wsie niektórych Obywatelów osadzone są w tu-tejszych okolicach wojskiem Pruskim. Powszechnie tu głoszą, że się wkrótce te wszystkie dywizye Pruskie złączą i marsz swój do *Częstochowy* obrócą.

Z A G R A N I C Z N E.

A N G L I A.

Z Londynu dnia 8. Lutego. Po wielu sporach nakoniec przemogła partya Ministrów, i większością głosów zgodzono się na oddanie Królowi Adressu.

Szły potym głosy względem pomnożenia Maytków. Tych znowu 20,000. zaciągnąć kazano, a zatym będzie ich w ogół 45,000. z których żold każdego na miesiąc 4. funty Szterlingi.

Twierdzą, że okrętów naszych do 70. w Portach Francuzkich zaareztowano. Sprawi to stratę dla nas do 1,000. Maytkow. W naszych Portach nie wiele znajdowało się Francuzkich okrętów, przeto w tej mierze dalecy jesteśmy od powetowania szkody.

Ponieważ wpadnienia Francuzów do naszego lęka-ia się Państwa, przeto wielkie są poczynione we wszystkich portach ostrożności, i brzegi nayfilniej obwarowane, coraz liczniejszym są wzmocnione żołnierzem.

Wyspy *Tersey* i *Gwernesey* naywiększemu niebezpieczeństwu podpadające, lubo są dobrze uzbroione, iednak kommodor *Calpoy*s odebrał rozkaz w *Portsmouth*, aby tam śpieszył na pomoc z trzema okrętami od 74. armat, i iedną fregatą noszącą 32. armaty.

Wzięliśmy już statek ieden Francuzki ładowany sukniami dla wojska. Szacunek jego 120,000. funtów Szterlingow.

Flotta nasza ogromna pewnie do 100. wielkich okrętów do boiu gotowych mieć wkrótce będzie, prócz różney wielkości Fregat, i innych pomniejszych statków.

Przybył tu kuryer do Markisa *del Campo* z Hiszpanii z zapewnieniem, iż Francyi od tego mocarstwa wypowiedziana będzie wojna, i że Dwór Madrycki co do planu wojennych operacyi z naszym znośić się będzie.

Portugalia na pręcie 6. okrętów liniowych wielkich, i 4. fregaty uzbraia.

Xże *d'Torck* wyjeżdża temi dniami do Hannoweru dla obięcia najwyższej kommandy nad wojskiem Króla Jmci. Głoszą tu, że Markis *de Bouillé* będzie w tey służbie pierwszym po Xciu *d'Torck*.

Wiadomo, że Xiąże *de Galles* ściśle był dotąd złączony z pierwszymi osobami z strony opozycyi, to jest z *P. Fox*, i Xciem *Portland*, ostatni przypadek we Francyi zdarzony rozerwał takowy związek. Pisał Xże następcą do Xcia *Portland* wyrażając przyczyny, dla których nie może daley bydź w tey jednomyślności z osobami, które są przeciwne władzy rządzącej. W tymże liście wyraża nieodmienny swój szacunek dla osob dawnym węzłem przyjaźni z sobą zkojarzonych. Tenże Xże *de Galles* PP. *Erskine* sławnemu Adwokatowi, i *Pigot*, którzy w domu jego mieszkanie pozwolone mieli, oznaymić kazał, iż usług odtąd ich nie potrzebuie.

Ofoby wszystkie u Dworu okazały się w żałobie, która po Ludwiku noszona będzie do 7go dnia Marca. Sam tylko młody mówca niższej Izby *P. Grey* bardzo żwawy opozycyi obrońca, znaku żadnego nieokazując żałoby w świetnych sukniach był u Dworu.

W Parlamencie Irlandzkim *P. Hobart* podał *Bill* względem Katolików. Jeśliby się takowy utrzymał *Bill*, Katolicy będą mogli wotować na Elekcyje Reprezentantow Parlamentu, i do Magistratur, tudzież wolno będzie nosić broń pod pewnymi warunkami, do cywilnych urzędow wchodzić, i własność osobista zabezpieczona każdego zostanie.

Doszła tu wiadomość, że Francya nam wypowiedziała wojnę. Z strony naszej nie będzie wydana

Deklaracya wojny przeciwko Francuzom, gdy nieuznaie W. Brytania takiej władzy we Francyi, do którejby mogła mówić iako do równej sobie Potencyi. Teraźniejszych bowiem szefów rządu przeczyta iako przywłaszczających sobie najwyższą władzę, lubo są tylko Rewolucyi hersztowie. Będzie tylko manifest do wszystkich Mocarstw europejskich rozestany, i dopiero na *Gallow* Króloboyców (pisze *Times Angielski*) wszelka siła wywarta będzie.

Pana *Egalité* w mieście *Tuam* w Irlandyi wyobrazenie spalono. Na pierślachu tego posągu owe straszne wyrte były słowa, które wyrzekł w Konwencyi Narodowej: *Daię kreskę na śmierć.*

Król Jmć sam osobiście na przyszły znajdować się będzie kampanii. Z tej przyczyny kommandanta en chef nie nominowano. — Po różnych częściach W. Brytanii w pobliżu miast liczne obozy stać będą. W *Hyde-Park* także jeden będzie założony, gdzie Królewski namiot znajdować się ma.

Do *Wesindyi* wydano ordynanse, aby tam wojska pomnożone były.

B E L G I U M.

Z *Bruxelli* dnia 7 Lutego. *Dumourier* w Portach Flandryi począwszy od *Nieuport* aż do *Ostendy* do obrony już poczynił rozporządzenia, i jeżeliby Angielskie statki do brzegów zbliżyć się miały. Teraz on w Antwerpii sposobi się do wkroczenia w kraj Hollenderski. Mocne Korpusy jego tam ściągają się. Przez Miasto tutejsze dotąd przechodzą nieustannie świeże wojska, amunicya i Artyllerya.

C Z E C H Y.

Z *Pragi* d. 14. Lutego. W tym tygodniu znaiomy publiczny winowayca *Piotr l'Eveque*, który Króla Pruskiego otruć chciał, pod mocnym konwojem został tedy do fortecy *Glatz* przeprowadzony.

Rzeźnicy Wiedeńscy Cesarzowi Jmci srebrnego wołu 1200. czer: zł: a czeladnicy cielę 300. czer: zł:

oszacowane, Kufznerski Cech zaś sutro 45. czer: zł: wypchane ofiarowali.

Cztery Panienki Cesarzowi koszyk z kwiatami w podajunku dały. Znalazł Monarcha w bukiet 30. czer: zł: wplecione. Odwinął Cesarz aż do łez wdzięcznością przeięty.

FRANCYA.

Z Paryża dnia 8 Lutego. Ex-Minister wojenny *Pache* spodziewaia się powszechnie, że Prezydentem Paryża obrany będzie. Nowy Minister *Beurnonville* Konwencyi Narodowej dzięki składał za powierzony mu ten urząd: „Przybyłem tu (rzecze) uszanowania i wdzięczności hołd wam oddać. Żołnierz jestem. Dośtoynność, którą mi poruczacie, wiele kosztuje czułości moiej. Od woyska mię naysmilszego odrywa, abym opatrywał iecg potrzeby, i usilnego dokładał starania, iżby mu na tym wszystkim nie brakło, co mu tryumfalne uwiie wieńce. Znam nieudolność moię z iedney strony do dźwigania tey dośtoynności, a z drugiey obszerność obowiazków na mnie włożonych. Lecz powtarzam, żem żołnierz, a za tym umiem być posuszny. Ofiaruję mey Oyczyźnie serce czyste i pełne iey miłości, szczerść otwartą, i chęć nieustanną służenia iak naylepiey Współ-Obywatelom. Lecz te wszystkie śródki nie dostateczne będą, ieśli waszą silną nie wespriecie ie pomocą „ — *Kończy*: W iakimkolwiek znajdować się będę zdarzeniu, poprzyśiągłem przed wami Obywatele Prawodawcy być zawsze wiernym *Wolności, Rowności i Rzpltey*. Nowy Minister wielkie odebrał okłaski.

Na *Dumouriera* zawistni nowe codzien wynayduią obelgi, aby go w nayniegodziwszych przed Konwencyą Narodową odrysować kolorach. Píše list *Dumourier* do Konwencyi Narod: uskarżaiąc się, iż mu złośliwi nie dają tey spokoyności, która iest potrzebna w terazniejszych okolicznościach do usług Oyczyzny. Gdyby mię nie tak naglące tu interesfa trzy-

mały, udałbym się co najrychlejszy przed kratki Konwencyi Narodowej, i żądałbym aby mi *Haffinfratz* na piśmie złożył wszystkie te czernidła, które na Sefsyach Jakobinów tak żwawie głosił, chcąc abym zupełnie ufności Narodu postradał.

„Nie możecie (pisze dalej) *Patres conscripti!* na takim Generale polegać, którego nowe coraz podey-
„rzenia otaczają, kaźcie więc złożyć papiery, w których zbrodnie i dowody ich, niech będą wyrażone,
„i takowe przez druk zalećcie ogłosić.

„Powtarzam iż trzeba myśleć o potrzebach Wojska. Kommenderowane odemnie ma wkrótce na nie-
„przyaciela uderzyć. Bez opatrzenia musi polec. Inne Dywizye obronną ręką nieprzyjaciółom odpór dawać powinny, lecz w pierwszym i drugim przypadku cała pomyślność od tego zawiśła, jeśli w-
„szym Generalom ufać będziecie.

„Wojska nasze tylko nieprzyaciela mieć przed sobą żadaia, z tym żołnierzem pewny jestem zwycięstwa, gdy będzie w potrzeby opatrzony. Co jeśli nie nastąpi, potrafię umrzeć iako żołnierz.

(podpis) *Dumourier.*

Z Paryża dnia 15. Lutego. Dziś P. Condorcet Konwencyi Narodowej plan podał nowey Konstytucyi. Czytanie trwało przez godzin 5. W samym wstępie okazuje fundamenta, na których się ma zafundować Konstytucya. Te zasady roztrząsane były. Nim inne okoliczności doniesione będą, teraz to można tylko nadmienić; że mnostwo praw i magistratur, które przez czas rewolucyi były potrzebne, gdy w żadney dobrej Konstytucyi miejsca mieć nie powinny, wkrótce zniesione będą.

Doszła tu wiadomość, że Generał *Champmorin* dobył *Hollenderską* fortecę nazwaną *Sievenswaert*, leżącą nad rzeką *Mosellą*.

KORRESPONDENTA KRAIOWEGO

Y ZAGRANICZNEGO.

*We Wtorek dnia 5. Marca 1793. Roku.**Z Kantoru Korrespondenta Kraiowego i Zagranicznego*

Zna Korrespondent ściśle swój obowiązek na przeciw Prześwietnemu Publicum prenumerującemu, bez najmniejszego zawodu każdemu w szególności wedle porządku wychodzącego z pod prassy pisma należący się starczyć exemplarz. Przeto zapewnić dowodnie może, jako nikomu nieuchybia, o czym wszystkich na Poczcie abonujących się, (bo też z innemi kwestya nie zachodzi) łatwo przekonać zdoła.

Daie bowiem Korrespondent na Poczcie sporządzonej edycyi liczbę taką, iazney Sekretarze Poczty rekwirują, i już na tym kończy się całe do czynienia Kantoru Korrespondenta z Poczta, jeżeli tedy potym na Poczcie w ich dyspartymencie waniu przytrafia się iaka omyłka? czyliż słusznie jest, aby za nią winionym był Korrespondent, któren nie wie, prawie przeznaczenia swych pism, komuby te służyły adressować? Dla tego przyzwolicie miłema o używanym rządzeniu się sposobie informować, by z tey przyczyny wyrzucające niepunktualność wyrazy oszczędzone mu były.

Przytym poszukacie Korrespondent u Prześwietney Publicznosci względney dla siebie dobroci w zasilanu go wartemi Publiczney wiadomości zdarzeniami; lecz oraz łaskawie donoszących o skrypułatne zagłębienie się w granice rzeczy uprasza, iżby w późniejszym czasie, któren zwyki najlepiej wyjaśniać prawdę, odwoływaniu niepodlegały. Żądane doniesienia niechybią srey dostarczacyi będąc podpisane: *Na Kantorze Korrespondenta Kraiowego i Zagra-*

nicznego w *Warszawie*. Chcąc zaś zarekomendować szczególnie, przydano być może do *Rak* samego *Korrespondenta*.

H O L L A N D Y A.

Z *Hagi* dnia 12. *Lutego*. Piszą, że *General Dumourier* znowu odebrał świeżego z *Francyi* wojska 20. tys: Niektóre jego *Dywizye* zmierzają do *Akwizgranu*. Jeszcze żadnego nieprzyjacielskiego kroku w *Państwach Rzpltey* naszej nieuczyniono.

Z *Rotterdamu* d. 1. *Lutego*. Oblane są wszystkie okolice *Miast* wielu *Rzpltey Hallenderskiej*, mnogimi wodami. *Bois-le-Duc*, także *Berg-op-zoon*, i *Breda* w obszernych zalewach mianemają, że mieć będą dostateczną swą obronę. Od *Gertrudenberg* aż do *Nollerhout* i na piędz nie ma suchej ziemi. Poffano też rozkaz, aby okolice *Gorcum* co narychley były zatopione.

Mówić zaczętnią, iż w *Middelburgu* zgromadzenie będzie stanów generalnych.

Mimo to wszystko błyska jeszcze nadzieia pokoju. Obywatel *Francuzki de Maulde*, którego przybycie do *Hagi* zadziwiło wszystkich, żądał (jak mówią) konferencyi z *Milordem Auckland*, i *Panem van der Spiegel*, na której znajdować się będzie *General Dumourier*. Oznaymił o tym *Auckland* dworowi swemu w *Londonie*.

Podskarbi *miasta Antwerpui* odebrał z *Paryża* w asygnatach na wypłacenie wojsk *Francuzkich* 2. miliony *Liwrów*, a przy tym od *Zgrom: Narod:* rozkaz, aby taki miały te asygnaty kurs w *Belgium*, iak we *Francyi* wydawane bywają.

W mieście *Russel* niejakie znaki wstąpiły się rozruch z okazji śmierci *Króla Francuzkiego*. *Zwierzchność* więc tamczna publicznie ogłosić kazała, iż wszyscy, którzyby stracenie *Króla* za niesprawie-

dlużej głosił, i z tym się publicznie słyżeć dali, śmiercią karani będą.

N I E M C Y.

Z Wiednia d. 15 Lutego. Od kilku dni znowu się tu rozchodzi wieść, że Król Pruski ma tu przybyć.

Rekrutów branie trwa dotąd po wszystkich dzie-
dzicznych Austriackich Państwach.

Spodziewane tu jest przybycie Królowy Francuz-
kiej Wdowy. Twierdzą, że do tutejszego Dworu
z Francyi odesłana będzie.

Gazeta Lipska Nro 37. dnia 20 Lutego. Wiadomości
Peterzburzkie donoszą, że Xże Regent Szwedzki Ce-
sarzowy Jmci oznajmił o zasłanych w Sztokholmie po-
burzeniach: i że ta Monarchini z przedsięwziętych
środków dla uspokojenia ukontentowaną została. Graf
Orlow z Moskwy do Peterzburga przybył. Wszystkim
tak morskim iako lądowym Officerom urlopowanym
do Regimentów powracać nakazano.

Graf Choissul Gouffier Francuzki przeszły Posel w
Konstantynopolu, upraszał u Carowej Jemci pozwo-
lenia, iżby mógł do Peterzburga przybyć, co i o-
trzymał.

W Ł O C H Y.

Z Liworny d. 30 Stycznia. Dnia 27 t. m. Flotta Hol-
lenderska tu przybyła. Ta dnia 14 z Algieru odbiła się
mając z sobą tamecznego Konsula Hollenderskiego z
Familją, ponieważ tegoż samego dnia Dey Algieru
Stanom generalnym wypowiedział wojnę. Takowa
okoliczność żeglugę tym niebezpieczniejszą na śród-
ziemnym czyni morzu, że nadbrzeżni barbarzyńcy Kor-
sarowie wielu Potencyom zagrażają wojną.

Z Włoch dnia 19 Lutego. Pod dniem 31 Stycznia
wyszedł od Rządu Papieżkiego rozkaz, za którym w
przypadku nieprzyjacielskiego ataku we dzwon na
swaśt uderzyć się ma, i mężczyźni wszyscy od 16.
do 60 lat mający, wyjąwszy Duchowieństwo, na o-
bronę Ojczyzny do broni rzucić się mają.

DONIESIENIA.

Przy Drukarni XX Piarów, znajduje się dzieło świeżo z druku wyszłe pod tytułem: Prawidła początkowe, nauki obyczajów przez J. J. K. a e t a n a Skrzetuskiego S. P. profesora Historji i prawa w szkole Rycerskiej. Cena exemplarza, na klejowym papierze, oprawnego a la russia Zł: 3. Tamże: Przekłżone od tegoż dawniej dzieło pod tytułem: Heroizm i kłiwości Części cztery, na klejowym papierze, oprawne jak wyżej. Zł: 11.

Powtórnie donosi się iz w drukarni P. Zawadzkiego wyszedł już zupełnie ukończony tom pierwszy dzieła pod tytułem Rok fizyczny Moralny, czyli uwagi nad dziejami Boga, w porządku natury i Opatrności, uwazanemi, pa każdy dzień Roku rozłożone: obejmujący w sobie pierwsze 3. Miesiące, Styczeń, Luty i marzec. Cena całego tego tomu na papierze wodnym Zł: 6. na klejowym Zł: 9. na Holenderskim Zł: 12.

Wyszedł z druku Polityczny Kalendarzyk Kraowy i Zagraniczny, zawierający imiona Monarchow, Xiżąt udzielnych i Rzplitych Europejskich przez alfabet ułożone, także Ministrów Dygnitarzow, Orderowych, Ko: Pol: i W. X. Lit: Senatorow, Urzędnikow, Wciwodztw. Ziemi i Powiatow tudzież Marszałkow, i Konsylarzow Nayias: Konfederacyi O: Nar. i wżyltkie terażniejsze Magiżatury, nakoniec zbior krótki politycznych od mian i przypadkow znaczniejszych weiągu Roku 1792 zaszylych podług mi wzmiankowanych. Cena na ordynatynim papierze Zł: 2. na holenderskim w podobney oprawie po Zł: 3. a z futerał kami na holenderskim pap: Zł: 4. Dostanie w Kantorach Kompanii Korrespondenta Krajowego, w drukarni P. Zawadzkiego i na Poczcie.

Z Mowy Rezolucyi Sądu Kommissarskiego na dniu pierwszym miesiąca bieżącego Marca następony sprawę konkursową I. Pana Dzierzbickiego Starosty Wartelskiego na mocy wyszley deklaracyi sądu Królewskiego, ukończającego; poniewaz pócz trzech kredytorow, ani sam I. P. Dzierzbicki, ani inni kredytorowie na terminie oznaczonym nie stawili się, obwieszczają się ieszcze powtórnie tak kredytorow e, jako i sam I. P. Dzierzbicki Starosta, aby na dniu 8. Miesiąca bieżącego Marca do kamienicy w Cykule Rynku M. S. W. pod No. 61. sytuowanej stawili się, i sprawy nadmienioney konkursowey attentowali, z tym ostrzeżeniem, iż w przypadku kogokolwiek zposzednich nie stawienia się Sąd Kommissarski stosownie do restryktu i deklaracyi nie zwłocznie, zrocnie postępować będzie.

Kamienica na nowym mieście pod No. 360. sytuowana bez najmniejszego długu będąca jest od ręki do przedania, zyczący sobie ją kupić, moze się na długim piętze w teyże Kamienicy względem ceny zainformować.

Ktoby potrzebował slugi z liberyi, dworzan do pióra, dazoru Oficjalistów, czyli szyprz, pisarza, szafarza, podczaszego, konius ego, rachmistrza, sakreta za, ma szalka, ek noma, lub mu grabiego, kommissarza, do utrzymania Korrespondencyi lub Plenipotentcyi; czyli jak nayprętszego P. s t a n i a za Kusjera sprawienia Interesu, najęcia Fumantki, Napisania Wexlu Lit. ita lub Memoriału czyli Łatwego Nauczzenia po R. s i s k i s k u czytać y p s c w e 3 Dniach bez wszelkicy turbacyi y fatygi z Mających w tym czasie potrzebę, ma dac znać za Kommissyą na S. Ju skiszy Ulicy ku k n c o w i od naliwek na rogu w dwoy uliczki n przeciw nowey kamienicy W. A n d y chiewicza we dworau IO. Xcia Woronieckiego u Sł: Franciszka Dąbrowskiego pod No. 1773. gdzie za małą nadgrode dostanie.

Na Lesznie w Warszawie pod Nro. 750. Kamienica a na Faworach pod Nro. 2013. jest do sprzedania Ogród, leżałby się znajdował kto sposobny na Ek. noma, mieszay o t y, służ e d wiadate się na Lesznie w teyże kamienicy pod Nro. 750.